

Louis Cozolino: Erin Gruwell – A tanárnő, aki tollal és papírral forgatta meg a világot egy csapat gyerek számára

október 14, 2022

Részlet a szerző Attachment-Based Teaching c. könyvéből

A legnagyobb baj a világgal az, hogy az ostobák és a fanatikusok teljesen biztosak mindenben, az értelmesek pedig tele vannak kétellyel. /Bertrand Russell/

Erin Gruwell egyetemi hallgatóként érkezett az előkelő Newport Beach-ből a kaliforniai Long Beach-beli Wilson Középiskolába tanítani. Bár a két hely közti távolság mindössze 30 mérföld, egy világ választja el egymástól őket. A Wilson az ország egyik legszínesebb etnikai összetételű középiskolájaként híresült el – ez vonzotta Gruwellt is oda. Ám hamar rá kellett jönnie, hogy ami „integráció” címszó alatt fut, az valójában pusztán ellenséges etnikai csoportok egymás mellett élése, a galeri-jelekkel agyonfirkált padok és tankönyvek pedig nagyon nyomorúságos képét adták az osztálytermeknek.

A tanárok az iskola diákjait tanulási zavarokkal küzdő, magatartászavaros, taníthatatlan bandának írták le. Mindazokat a diákokat, akikkel már senki sem bírt, a fiatal tanárnőre bízták, aki hamar ráébredt arra, hogy sokkal komolyabb feladat előtt áll, mint az irodalom vagy a történelem megtanítása. Tanítványai közül nem egy szenvedett a mostohaapák brutalitása okozta traumától, vagy bandaháborúkban elvesztett barátaik gyászától. Az egyik diák azzal állt a tanárnő elé: „Amikor már

nincs miért élned, elkezdted keresni az okokat, hogy miért halj meg.” Gruwell hamar rájött, hogy ezek a fiatalok addig nem lesznek képesek tanulni, míg lelki sebeiket be nem gyógyítják, ezért elhatározta, hogy a történetmeséléshez fog nyúlni segítségért.

Tollal és papírral

A tanárnő szeretett volna alkalmat adni diákjainak arra, hogy történeteiket megosszák egymással, ezért mindenkinek kiosztott egy naplót, amibe lejegyezheték mindazt, mi otthon történt, leírhatták milyen problémákkal küzdenek, kiírhatták magukból a barátaik, családtagjaik elvesztése miatti fájdalmat vagy épp azt örökíthették meg, mikor-hogyan szembesültek a rasszizmussal. Tanóráit a történetmesélés köré építette: ezzel kínált kiutat az erőszak világából. A mesélés bizonyult a leghatékonyabb eszköznek – a fiatalok ugyanis megtanulták kifejezni önmagukat, hallatni a hangjukat és meghallgatni a többiekét. A tanárnő rájött, hogy a gyógy mód maga az írás.

Gruwell tanítási módszerében kulcsszerepet töltött be, hogy diákjai fájó pontjait és indulatait valóság-hű történetekkel kapcsolta össze, melyek megbélyegzettségről, a gettó-béli életről és bebörtönözöttségről szóltak. A feladatot olykor olyan kérdésekkel tette még izgalmasabbá, mint például: „Mi történne, ha egy dél-amerikai lány és egy afrikai fekete fiú bonyolódna Rómeó és Júlia-viszonyba?” Később Gruwell továbbment és diákjait a tanórai keretek közül való kilépésre sarkallta.

Tanóráinak egyik emlékezetes pillanata volt, amikor azon kapta egyik diákját, hogy az társáról karikatúrát készít, eltúlzottan vastag ajkakat rajzolva a képre. A rajzot körbeadták a teremben és végül elérte azt a diákot, akiről készült. Gruwellt ez arra a náci propagandaképre emlékeztette, melyen hosszú orrú patkányoknak ábrázolták a zsidókat. A pillanat hevében kikapta a rajzot a diák kezéből és a magasba

tartva szegezte a kérdést nekik, vajon hallottak-e valaha a holocaustról. Legnagyobb megrökönyödésére, csak páran feleltek igennel – ekkor vette kezdetét Gruwell csapatának igazi utazása.

Az igazi tananyag

A tanárnő ekkor értette meg, hogy az ő feladata jóval több annál, mint hogy diákjainak irodalomórákat tartson – a történelem, a rasszizmus és az igazságtalanság volt az igazi tananyag. Közös látogatást tettek a Tolerancia Múzeumában, ahol észrevette, hogy a gyerekek saját fájdalmaikat párhuzamba tudják állítani a zsidók szenvedéseivel: hasonló érzések kerítik őket hatalmukba, amikor félnek a lakóhelyük határait elhagyni, amikor a társadalomból kivetettnek érzik magukat, vagy amikor próbálnak megbirkózni az életükben felmerülő csapásokkal.

Levelet írtak a valaha Anna Frankot bűjtató Miep Giesnek és a *Zlata naplója: gyerekkor Szarajevóban* c. 2006-ban kiadott kötet szerzőjének, Zlata Filipovicnak, és fittyet hányva az utazási nehézségekre és költségekre, meghívták őket az iskolába. Nem túl meglepő, hogy a két nő igen szívélyes fogadtatásban részesült.

Gruwell mint egy anyatigris harcolta ki a hatalomban lévőknél, hogy osztálya előtt megnyíljanak a kapuk. Tanártársai kiközösítették, kibeszélték, kritizálták, de ő elkötelezett maradt diákjai iránt. Egyik legnagyobb elért eredménye e téren, hogy kijárta feljebbvalóinál, még két évig taníthassa osztályát, ezzel is elismertette, hogy mégiscsak sikerült a „taníthatatlanok”-ba beleverni valamit. Látta, hogy amikor a fiatalok megosztják fájdalmukat egymással, túllépnek a faji gátakon és közösséggé kovácsolódnak. Azzal, hogy küzdelmeikről beszéltek és a felnőttek elismerését megszerezték, felrázódtak a közönyből és reménytelenségből, úgy érezték van hatalmuk a saját életük felett és képesek is tenni sorsuk javításáért.

Gruwell rávezette őket arra a felismerésre, hogy a múltat magunk mögött lehet hagyni, és képesek lehetünk a jövőt pozitívan befolyásolni, sőt akár még a környező világra is befolyással tudunk lenni.

Számtalan naplóbejegyzéssel a hátuk mögött és az írott szó erejébe vetett, egyre mélyülő hittel a kezükben szabadság-íróknak nevezték el magukat utalva a szabadság-buszokra, melyeken afro-amerikai polgárjogi aktivisták járták be a déli államokat az 1960-as évek szabadságjogi küzdelmei során. Gruwell unszolására, naplóikat kötetbe szerkesztették, melynek címe *A szabadság-írók naplói: hogyan változtatta meg az írással egy tanár nő és 150 diák önmagát és a világot* lett. A könyv pozitív fogadtatásban részesült. Mindez értelmet adott a fiatalok küzdelmének és másokat is arra buzdított, legyenek saját történeteik főhősei. A Wilsonban töltött utolsó évükben a szabadság-írók az Anna Frank Emlékdíjjal (Spirit of Anne Frank Award) lettek kitüntetve, mellyel díjazták „a diszkrimináció, rasszizmus és előítéletességből eredő erőszak elleni elkötelezett küzdelmüket”. Gruwell sikere rámutat, mennyire fontos elismerni mások fájdalmát és sebezhetőségét ahhoz, hogy megnyílhassanak a kapuk a tanulás és fejlődés előtt. Vedd be te is tanmenetedbe a Gruwellről szóló film megtekintését (magyarul *Saját szavak* címmel mutatta be a televízió) és buzdítsd tanítványaidat arra, beszélgessenek az osztályközösségről és a naplóírásról.

Tanulság

A naplóírás tanórai bevezetésének számos pedagógiai jótéteménye van és nagyon hatékony tanítási módszer. A film és a naplók talán a te diákjaidat is hasonló tevékenységekre fogják ösztönözni. Minden tanárnak módjában áll segíteni tanítványait abban, hogy újraírják történeteiket, azaz felismertetni velük a tényt: bármi lehetséges.

Forrás: Louis Cozolino: Attachment-based Teaching – Creating a

Tribal Classroom – W. W. Norton Kiadó, New York, 2014
(191-194.o.)

Film:

Kapcsolódó oldalak:

- Fóti Péter: Demokratikus módszerek a tanulás-tanítás tervezésében

fordította: Miskolczy Zsuzsanna